

יציאת אירופה תש"ז

פרשת ההעפלה והגירוש של
מעפילי „אקזודוס 1947“ . מסופרת
בפי ילדי „דרור“ ומדריכיהם .

פולג . מאיר . יציאת ה

הוצאת מרכז „דרור“ בנרמניה
מינכן תש"ח

או רמון מפיחם; להיפך, הם הרנישו את עצמם שותפים לענין, ובכל מקום שיכלו, אף הנישו כתף ויד עוזרת.

קשה לספר על פישת „אקוורוס“. קשה לתאר את התמונה: יהודים מכל העולם - יהודים מהמהנות, מאפריקה ואמריקה, מאנגליה וצרפת נתונים יחדיו בתיבה סגורה בדרכם לארץ ישראל. ואחם - בני הארץ. זו הפעם הראשונה בחיינו נפגשנו עם אנשים המארגנים עליה. עם אנשי ה„הננה“ ירושם פגישתנו זו יחרת בזכרונונו לעד. ראינו כתורים צעירים מהארץ, כשהם עובדים, עוזרים ונלחמים כתף ליד כתף עם יהודי הנזיקה; ראינו את יהודי הנזילה, נערים וזקנים, מתלהבים ונלחמים על זכותם להניע להוף; ראינו יהודים צועקים, מסתערים אל עבר הוף מילדת, וראינו את היר הנסה שנשחלחה בנו וקרעה אותנו באכזריות מהתוף, ועל כל אלה קשה לספר, מה קשה - - -

העליה על הספינה. לפי מחלוקת. הפרידה בין ילדינו הילדים הקטנים יותר הניעו למיתף התחתון בכמן הספינה, ואילו הגדולים נשארו למעלה, על הספון. המצב למטה היה קשה, הצפיפות היתה רבה, אך הילדים הסתדרו בכל זאת, ומצב רוחם היה טוב. הילדים הגדולים בנו להם מעין „קן“ על הספון למעלה, ליד הארובה, ושם נשארו במשך כל הומו.

הכל היה חרש, מסעיר, שפע של רשמים חרשים הסתערו על הילדים: הים אשר ראיתו לראשונה; הספינה הגדולה, שאפשר לעבור בה מהתרומם לירכתיים ומהמיתף עד לספון (אמנם אמור) ולגלות דברים חרשים לבקרים; הדולפינים הנוצצים, הקופצים מרי פעם מהים בקפיצה קלה, וזיזה יורדים המימה וחוזרים חלילה (מה אלה - דגים, צפורים, שניהם יחד?); ומעל לכל - היהודים השונים והמשונים. יהודים מכל קצווי תכל, ממש קבוץ גזיות, הזורמים בלי הרף אל תוך הספינה.

בתוך המעברים עומדים סדרנים, סרמ ארום קשור לזרועם, והם מכוונים את התנועה. ילדינו נתנו עיניהם בסדרנים וראו, שביניהם נמצאים מכרינו משכר. קבוצת נערים שהיו שכנינו בבית הילדים, בגרמניה, תמזו הילרים - מיוע הם ולא אנחנו, במה זכותם גרוכה מובותנו? האמנם כל זאת להם בשל סרמ ארום? וממחשבה - למעשים. הילדים תשו אל תרמיליהם, הוציאו משם את עיבות התנועה האדומות, קשרו אותן לזרועותיהם - והרי הם סדרנים כרת וברין, הם נצבים במעברים, מכוונים אה תנועת האנשים. משלימים „סדרים“, כאילו לא באו לספינה אלא לשם זה בלבד.

02107 E

כלילה לנו הילדים על הספון למעלה ועם אור הבוקר. הבוקר הראשון בלב ים, יצאו למסע הרפתקאות מחודש.

לא קלים היו התנאים בספינה. הנה התור לאוכל ולמים, שעות רבות צריך לעמוד בתור בזמן חלוקת המזון דכר שבלי ספק נורם מרדה. אך לא כן נראה הענין בעיני הילדים. בעיניהם פשוט הרבר בתכלית, וכך הוא המעשה: משכים לו ילד לקום בבוקר ונצב ליד דלת המטבת. כעבור שעה סלה בא חברו ומחליף אוהו, שלישי בא זרביעי, ובשעת הצהריים הם ראשונים בתור לקבלת האוכל, ואין זה גם משעמם לעמוד בתור, להיפך: מאות אנשים מצמיפפים שם, יהודים שונים ומשונים - שהורים ולבנים, יוצאי ארצות שונות ודוברי שפות דביות, והילדים עומרים וסופנים לתוכם את כל הרשמים החרשים הללו, ואין פנאי להשתעמם.

זו הפעם הראשונה לילדים להמצא בתוך צכור נדול ורב גוונים כזה, בל דבר מעורר ענין וגם, כמובן, החלוצות וצחוק, עולם שלם נוסע אתנו זקן ונער ותינוק בחיק אמו, ובין הגוסעים נמצאים מפוסים סמפוסים שונים. הנה נלו בתוך המיתף שלנו אשה עבה. הממלאה את כרסה בלי הרף במים, לוגמת ושותה ולוגמת - ממש בית מכול חי למים חיים. והילדים מתאספים סביבה, עוקכים אחרי מעשיה בהתפעלות ובענין ומתערכים זה'עם זה. כמה כיסות תוכל להוריק האשה. ושוב צחוק על גבי צחוק.

יחר אתנו נוסעת גם קבוצת יהודים מאפריקה הרחוקה, אנשים שחומי פנים וחמונים. לראשונה אין הילדים מאמינים. בי גם הללו הנם יהודים, לעולם לא שמעו אורות יהודים כאלה. אחר כך הם מתנאים ברחבי הכתפיים ואיחוי הסכין הללו (כך אחר מהם תחוב לו סכיני בתוך נעלו). עד מהרה מתקרבים אליהם ורוכשים מביניהם ירורים. חוסר השפה המשותפת לא הייה מכשול בקשר רעים זה. מבין האפריקאים היו אחרים יודעי עברית ומה שהחמירה השפה, מלאו תנועות ידיים והרפיון.

ספינתנו היא כעין כפר שגם. יום יום וחדשותיו עמו, הנה נודד תינוק והנה מתה אשה, נופת האשה הוטלה לים בחשאי. בשעת לילה מאוחרת, אז הרבר נורע לילדים באחת הדרכים, ומהנועזים שביניהם התגנבו לספון כשעה מעשה והיו ערים לאותו מחזה כלילה בלב ים, אחר כך ספרו לחבניהם בחצי קול את אשר ראו עיניהם. הילדים תמיד בתנועה. ערים ללב דבר ונותנים את עיניהם בכל פרט.

בוקר בוקר זיחת השמש במורח ושיקעת, כדור אש, בקצה האופק